

קורט וונגוט

גיהנום. בתיאור מאבד קורט וונגוט את הסארקוזה והציניות: „בהיות היתה סופת-אש. דרודן היתה להבה אחת גדולה. הלהבה אכלה כל דבר אורגני. כל דבר שירף. זה היה מסיבך לצאת מן המיקלט עד צהרי יום המחרת. כאשר יצא האמריקאים ושמריהם החוצה היו השמים שחורים מעשן. השמש היתה ראש סיכה קטן וזועם. דרודן נראתה עכשיו כמו היתה. רק מינרלים. האבנים להטו, כל האחרים בסביבה היו מתים...”

סיפור הידוע כיום, שהועלה משך שנים רבות, הוא סיפור הוראתו הישירה של וינסטון צ'רצ'יל, כי שעה שציונות הפינוי וההצלה יפעלו בדרודן אחרי ההפצצה, תופצץ העיר מחדש. וכותב וונגוט: „מטוסי-קרב אמריקאים הגיעו מתוך ענני-העשן כדי לוודא ששום דבר אכן אינו נע...”

23 שנים מאוחר יותר נקלע בילי פילגרים, בביתו

חולים, עם פרופסור להיסטוריה מהרווארד ששמו ברטרם קופלנד רמפורד, המחבר את ההיסטוריה בת כרך אחד של חיל-האוויר האמריקאי במלחמת העולם השנייה שם, לדברי בילי פילגרים: „לא נאמר כימקט דבר על הפצצת דרודן, אף כי היתה זו הצלחה עצומה. ממדי ההצלחה נשמרו בסוד שנים רבות אחרי המלחמה. סוד בפני האמריקאים. זה לא היה סוד לגרמנים, כמובן לא לרוסים...”

קורט וונגוט מביא עד לכדי גיחוך אבסורדי את המיפגש בין ההיסטוריון לבין מי שראת את ההיסטוריה בפעולה. ההיסטוריון אינו מאמין לפילגרים שהיה בדרודן, וקובע שבילי „חולה הידחוד” (מזלתינפש הנחרמת לאנשים לחזור על דברים מייד אחרי ששמעו אותם מפי אנשים אחרים). לבסוף, כאשר ההיסטוריון החל לתאמן לבילי הוא: „התעניין, באיחשק רב, בבילי ככדור אנושי. רמפורד חקר את בילי בזעם, ודעתו נחה כשהתברר לו שבילי אכן היה בדרודן. הוא שאל את בילי איך זה היה, ובילי סיפר לו את הסיפור על הסופים והזוג שעשה פיקניק על הירח. הסיפור נגמר בלהלן: בילי והרופאים התירו את מספרות הסופים, אבל הסופים מאנו ללכת. גליהם כאבו כליכך. ואז באו רוסים על אפסונים ואסרו את בולם, מלבד את הסופים.”

בילי פילגרים, קורבן הפצצת דרודן, שכל חייו והזמן תיו גיוונים ממנה, נמלט מבית-החולים שבו הוא מאושפז לגני-ירוק. ברצונו לשדר מאוחר באותו לילה את בשורת בני הפלאנטה טרלפמדור ברישנות-המלוויה. בשורה של סובלנות ופציפיות, תזויתו מביאות אותו לדמיון עצמו כישוע מדרגני, למרות שהוא נזכר באחד מסיפוריו של קלגור טראוט על איש שבנה מסגרת-זמן כדי שיחל לתזור לאחור ולראות את ישוע. המכונה פעלה והוא ראה בה את ישוע לומד את מלאכת הנגרות מאביו, ואז: „שני חיילים רומיים נכנסו לחנות עם תרשים על פאפירוס למיתקן, שיש לבנות אותו מחר עם זריחה. היה זה צלב שנועד להמתת מסית הכוזנים אחר. ישע ואביו בנו את הצלב, הם שמחו לקבל את העבודה, ומסית ההמנים נצלם עלית...”

מעמוד לעמוד מאבד בילי פילגרים את יציבותו יותר ויותר. הוא מתחיל לערוב את הידרדרותה של ארצות

הברית במחצית השנייה של שנות ה-60 עם הדבר שתחרש בדרודן ב-1945. את הפרק האחרון של בית מיסבכיים 5 פותח וונגוט במילים: „רופרט קנרי, שבת הקרן שלו מרוחק 10 קילומטר מן הבית שאני גר בו כל ימות השנה, נורה לפני שני לילות. הוא מת אמש. ככה זה. מרפין לותר קינג נורה לפני חודש. גם הוא מת. ככה זה. וכל יום מדעיה לי ממשלתי את חשבון הנוויות שמדע המילהמה מייצר בוויטנאם. ככה זה...”

בנו של בילי הוא ההיפך ממנו. הוא משרת ב„כוחות-הירוקות” בוויטנאם. הוא לוחם וגבור. בילי פילגרים אינו חרד כלל לגורל בנו, אלא לחוויה שאותה הוא אוצר מעברו. והוא שב בתויתו לחורבות דרודן: „הממונה אמר שיש להרחיב את הפירצה בשיבת שבבים ולהציב שם פולם, כדי שאפשר יהיה להעלות את הנוויות. כך נפתח מפרצה הנוויות הראשון בדרודן. מאות מכרות של נוויות נפתחו ופעלו במשך הזמן...”

ורק אתריכך „שוצבה טכניקה חדשה: הנופות לא העלו למעלה, הן נשרפו בידי חיילים שנקטו בלהביות...”

דומה שלבילי פילגרים ברור שחייתגדם איבדו את כל ערכם, והוא נוכח בדבר סופית כאשר במהלך עבודתו החילוף מתרחש דבר מזור על אחד מחבריו השבויים: „ואישם נתפס מרה בתי-הספר התיכון אדגר דרבי הזקן והמסכן עם קנקרית שסחב ממערת-קברים. הוא נאסר בעיון ביות. הוא נשפט ונורה. ככה זה...”

לקראת סיום מוסף המחבר: „ואישם היה אביב. מכרות הנוויות נפתחו. כל החיילים עזבו את המקום כדי להילחם ברוסים. בפרברים חפרו נשים וילדים וחפשו קליעי רובים. בילו וחבריו נכלאו באורווה שבפרבר. ואז בבוקר אחד התעוררו וראו שהדלת אינה נעולה עוד. מילחמת-העולם השנייה באירופה באה על סיומה...”

המלחמה באה על סיומה מלבד קורבנותיה החיים, ובילי פילגרים הינו אחד מהם. חתול נחשט את אימתה הממלכתית אותו עד ליד טיודן. בית-מיסבכיים 5 הוא ספר של סיפורים, מהלך בחמלה וציניות. הוא נקרא בעצב נטול דמעות. הוא דן בשאלת הצדק, הצדק של המנצחים הצדק של המנוסחים, הצדק של הזמן האנושי, שאינו מובן לעמוד הנוויות של בילי פילגרים, תחשבי הפלאנטה טרלפמדור.

האם יעניק בגין פרס לסופר ערבי? * ש"י עגנון קדם לראש-

הממשלה בסירובו להתראיין ב„פלייבוי” * הפרצוף הכפול של

מנחם פרי * לעגו של דב סדן לבלשני „רגע של עיברית”

אלה החלה הקרנת איים בזרם עליפי סיפרו האחרון של ארנסט המינגווי. לב החשיכה מספריו החשופים של הסופר הפוליטי-אנגלי ג'ורג' קונראד, הפך בידי הבמאי פראנסיס קופולה לאפוקליפסה — עכשיו! בכיכובו של מארלון ברנדי. הספר חייאנוש מאת אנדרה מארלו (העומד לראות אור השנה בהוצאת עם עובד) מתאר התקוממות קומוניסטית בסין בשנת 1927. שגיבורה המוסוים הם מאו צה טונג וצ'י אנ' לאי, עומד להיות מוסרס בידי הבמאי פריד זינמאן. באלום הכניסה של מעדון צוונג בתל-אביב מוצגת יצירותיהן של 3 אמניות: „היודית לזין, יעל רשף ונעמי שניידר”.

הרמטכ"ל ושר המיסחר התעשיית לשעבר, חיים בר-לב, עסוק בימים אלה בכתיבת ספר המתאר את מעשיו ופגישותיו בשנים 1967-77. ומעורר סקרנות רבה בדבר גירסתו שלו „לקו ברלב”.

עלי ג'ונדן, מעורכי הדין המסרי אל בעת, הגדיר במדורו „שיחת הבוקר” את המשכילים בני ארצו: „אם הגשמת הסציאליות כרוכה בווייתר על פיסת קרקע השייכת להם, הם נכונים להילחם בסוציאליזם עד חורמה”.

בתוכנית רדיו בגליציה, הצג יוסף לפיד את חזון ברטוב כ„פרשן מדיני”.

במהלך התוכנית אמר ברטוב: „אם בגין ייהפך לדה-גולד, יש תיקוה שלוש שמיור לא ייהפך למארלון” (מאלרו, שהחל דרכו בשמאל-הקיצוני, ולחם במלחמת-האזרחים בספרד, סיים את דרכו הפוליטית בגוליום הקיצוני).

בוועידת איל"ש (אגודה ישראלית לבלשנות שימושית) תקף הד"ר ראובן סיוון כמה מחידושי-הלשון בתוכנית-הרדיו „רגע של עיברית”, כגון התייחסות על הביטוי „למרגלות הכרמל”, סיוון טען שביטוי זה הוא חידושו של י"ר ברקוביץ. השיב אבא בנדוריד, הממונה על הלשון בשידורי ישראל שברקוביץ טעה. ואילו קם היום מקיבר ושמע את התיקון ב„רגע של עיברית” היה מודה בטעות. שמע על כך הפרופ' דב סדן חגיב: „החידוש של ברקוביץ, למרגלות החר' חידוש יפה הוא, וחלילה לפסול. אני הייתי מוסיף ומחדש „למראשות ההר”.

כשנשאל עסקיה-סיפורת שיום קרמור, מנסה התוכנית „רגע של עיברית”, מה ראה לשותו זו להכריז על פסילת חידושו של ברקוביץ, השיב קרמר: „את אשר שים (אבא) בנדוריד בפי — אותו אדבר...”

הסיגנון מביא את המשמעות. כך ניתן לכנות את הכותרת שהעניק מדור הסיפורת של מעריב להצי לחה הכבירה של תרגומי שירת יהודה עמיחי, בכותרת אמן. שראו אור בנייר יורק. הכותרת שהביא מעריב היא: „תגובה אוהדת ישראלית-הברית לספר שירי ה- מתורגמים של יהודה עמיחי”.

בגוף הידיעה אמר: „במדור „בחרת העודים” המתפרסם בניו-יורק טיימס בוקריווי מן השבוע שעבר ניתנת המלצה חמה לאמן ספר שירי של עמיחי...” צוית-העקש של עורכי-הספר דות הפועלים בהשראת מלשה „שמיור מתעלמים מהעובדה שסיפור של עמיחי הוא הראשון ברשימת המומלצים של העיתון.

יו"ר הברית-הנאמנים של „קרן פרסי היצירה לסופרים” מטעם ראש-הממשלה, ח"כ לשעבר ישראל קרנמן, בישר בימים אלה ששיעור הפרס יהיה השנה 48.000 ל"י. והוא יוענק לשישה סופרים עיבריים. לאור עמדתו של מנחם בגין בעניין עקרי בירעם ואיקרית, מתארגנת פניה של סופרים ואגשי-רוח לראש-הממשלה, עלימנת שיפעל להקצאת אחד מששת הפרסים לסופר בן-מיעוטים. פניה דומה שנעשתה אשתקד אל ראש-הממשלה לשעבר, יצחק רבין — טרם נעתה. סירובו של ראש-הממשלה להתראיין בידי יו הפנר עורכו של הירחון פלייבוי אינו הסיבה הראשון של ישראל. קדם לבגין הסופר חתן פרס נובל ש"י עגנון, שנתבקש בזמנו להעניק ראיון לירחון זה ופנה לבמאי-הקולנוע מייכה שגריי, שהסרית או סרט אודות הסופר, ושאול ממנו כמה חוברות פלייבוי. כאשר שב עגנון כעבור זמן, גימק את סירובו באוזניו של שגריי: „הבחורות יפות מדי. מה לאיש זקן כמוני

ביניהן?!” בתוכנית-הרדיו „מקום טוב באמצע” ששודרה בגליציה ל ריאיון עורר כה של התוכנית, הסופר יצחק בן-נר (שקיעה כפרית) את המחזאי יעקב שבתאי (שקיעה עירונית) על סיפור „זכרון-דברים”. בתשובה לאחת השאלות טבע מטבע-לשון חדשה בהערכת סיפורת: „רצייתי שלסיפרי תהיה נגינה כרוניקא-לית...”

במיסגרת „ערביה-סיפורת” ה- נערכים בחנות-הספרים הירושלמית אריאל, יתארחו תחודש ה"ר אריה זקס (תיא-טרון) אריאל אופק (סיפורת ילדים) ויהודה עמיחי (שירה וסיפורת).

בהופעתו בתוכנית-הטלוויזיה עלי כותרת הודיע עורך ס/קריאה מנחם פרי: „אני מפרסם את עומם קינן בס/קריאה למרות השקפותי השמאליות”. האמת היא שמנחם פרי פעל רבות לפירסום יצירות פרייעטו של עמוס קינן בכתיבה-על שלו ונפגש לשם כך עם קינן, ואף ציין עובדה זו באוזני עורך מדור זה הסיבה האמיתית היא

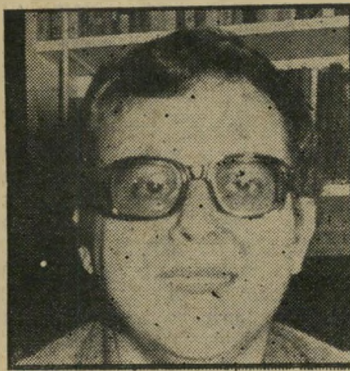
עמוס קינן איני מעוניין לפרסם

סירובו העיקש של קינן לפרסם מעבודותיו בכתיבת זה Post Coitum Omnia

Animalia Tristia המשמש מוטי לספרו של אלן לז'צ'ק, מרים בגיל שלושים וארבע” שירא-האר באחרונה, משמעות בעיברית: „אחרי המישגל, כל החיות עצובות”.

„בית-הסופר” השוכן בעיר-העתיקה בירושלים ומנהל בידי עסקיה-סיפורת שמיאי גולדן, עומד להיסגר בקרוב מפאת מחסור בתקציב. „בית-הסופר” הקיים מזה שבע שנים. משרת מאז תיוסדס אינטרסים של קבוצת עסקנים סיפורתיים משולי הסיפורת המצדדים ברובם בתנועת ארץ-ישראל השלמה. בחוגי סופרים ירושלמיים ידוע הסיפור על אחד מעסקני „בית-הסופר”, שהודיע לפרופסור נודע ביותר לסיפורת עיברית שהתעלם בסיפרו על הסיפורת-העיברית מקיומו של אותו עסקן: „כך גלגל לא תדרוך על סף בית-הסופר”.

תעשיית הקולנוע העולמית שבה באחרונה להסרית סיפרי-מופת. בימים

מנחם פרי

איני מפרסם את קינן

מאת דן עומר